



Närnd

Kommunstyrelsen

§ 170

Dnr KS 265/2018

Svar på betänkande - En utvecklad översiktsplanering (SOU 2018:46)
Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

Anta yttrandet som sitt eget och skicka in till departementet.

Ärendebeskrivning/Sammanfattning

Inom ramen för regeringens bostadspolitiska paket med förslag på åtgärder för fler bostäder har översiktsplaneutredningen i uppdrag att bland se över möjligheten att utveckla översiktsplanering och underlätta efterföljande planering.

Utredningen konstaterar att det finns brister i dagens översiktsplanering där kontinuiteten i översiktsplaneringen, problem med äldre fördjupningar, variationer i länsstyrelsens yttranden och brister i statens dialog med kommunerna särskilt uppmärksammas.

Utredningen föreslår bland annat att kommunfullmäktige senast 15 månader efter ordinarie val ska anta en planeringsstrategi. I strategin ska kommunfullmäktige ta ställning till om översiktsplanen är aktuell och till kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Att kommunen tar fram en planeringsstrategi ska vara en förutsättning för att översiktsplanen ska anses vara aktuell.

Utredningen föreslår även att plan- och bygglagen ska förtydligas när det gäller översiktsplanens innehåll. Förslagen syftar till att underlätta dialogen mellan staten och kommunen om hur bebyggelsen ska utvecklas. Samtidigt föreslås att några av de nuvarande kraven ska tas bort, vilket ska göra det enklare att ta fram en översiktsplan.

Sollefteå kommun har fått betänkandet på remiss och inbjuds därmed att lämna sina synpunkter. Bifogat finns förvaltningens förslag till svar.

Beslutsunderlag

Förvaltningsyttrande, Lena Andersson, Utredning och utveckling. KS 265/2018-3

Förvaltningens förslag till beslut

Allmänna utskottet föreslår kommunstyrelsen att anta förslag till svar på remissen gällande en utvecklad översiktsplanering som sitt eget och översända svaret till Näringsdepartementet.

Allmänna utskottets förslag till beslut

Allmänna utskottet föreslår

Justerarnas signatur

Utdragsbestyrkande



Nämnd

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen besluta

Anta yttrandet som sitt eget och skicka in till departementet.

Skicka till
Ansvarig handläggare
Näringsdepartementet

Justerarnas signatur

Utdragsbestyrkande



Tjänsteställe, handläggare, telefon
Kommunstyrelseförvaltningen
Lena Andersson

Kommunstyrelsen

Betänkande - En utvecklad översiktsplanering (SOU 2018:46) Del 1: Att underlätta efterföljande planering

Förvaltningens förslag till beslut

Allmänna utskottet föreslår kommunstyrelsen att anta förslag till svar på remissen gällande en utvecklad översiktsplanering som sitt eget och översända svaret till Näringsdepartementet.

Ärendebeskrivning/Sammanfattning

Inom ramen för regeringens bostadspolitiska paket med förslag på åtgärder för fler bostäder har översiktsplaneutredningen i uppdrag att bland se över möjligheten att utveckla översiktsplanering och underlätta efterföljande planering.

Utredningen konstaterar att det finns brister i dagens översiktsplanering där kontinuiteten i översiktsplaneringen, problem med äldre fördjupningar, variationer i länsstyrelsens yttranden och brister i statens dialog med kommunerna särskilt uppmärksammats.

Utredningen föreslår bland annat att kommunfullmäktige senast 15 månader efter ordinarie val ska anta en planeringsstrategi. I strategin ska kommunfullmäktige ta ställning till om översiktsplanen är aktuell och till kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Att kommunen tar fram en planeringsstrategi ska vara en förutsättning för att översiktsplanen ska anses vara aktuell.

Utredningen föreslår även att plan- och bygglagen ska förtydligas när det gäller översiktsplanens innehåll. Förslagen syftar till att underlätta dialogen mellan staten och kommunen om hur bebyggelsen ska utvecklas. Samtidigt föreslås att några av de nuvarande kraven ska tas bort, vilket ska göra det enklare att ta fram en översiktsplan.

Sollefteå kommun har fått betänkandet på remiss och inbjuds därmed att lämna sina synpunkter. Bifogat finns förvaltningens förslag till svar.

Lena Andersson
Chef utredning och utveckling

Sollefteå kommuns svar över betänkandet En utvecklad översiktsplanering

Del 1: Att underlätta efterföljande planering (SOU:2018:46)

Näringsdepartementets diarienummer N2018/03415/SPN

Sammanfattning

Planeringsförutsättningarna i Sollefteå kommun är, om inte unika, så i alla fall inte jämförbara med så många andra kommuner i landet. Kommunen är yttor med relativt liten befolkningsmängd. Befolkningen tenderar dessutom att minska vilket kanske är kommunens största utmaning. Bostadsbyggandet har under årtionden begränsats till ett fåtal villor och fritidshus vilket gör att kommunens mark- och vattenområden samt den byggda miljön i mycket liten del berörs av planer och visioner.

Delbetänkandet En utvecklad översiktsplanering – Att underlätta efterföljande planering (SOU 2018:46) mottas mycket positivt av kommunen. Sollefteå kommun ser behov av en utvecklad översiktsplanering, en planering med tydlighet, vägledning, goda exempel, förtydliganden och förenklingar där så är möjligt.

Kommunen instämmer i de iakttagelser som utredningen redovisar gällande dagens översiktsplanering och håller med om att det finns ett reformbehov. Kommunen ser vidare ett tydliggörande av översiktsplanens innehåll och syfte samt länsstyrelsens roll vid samråd och granskningsyttrande som de viktigaste frågorna. Utredningen visar på förbättringar och tydliggöranden som kan ge kommunen verktyg för att kontinuerligt arbeta med översiktsplanering utifrån behov och resurser.

Från kommunens synpunkt är det viktigt att framhålla det positiva i att utredningen ser behovet av balans mellan de resurser planeringen tar i anspråk och den nytta som uppnås då kommuner har så olika förutsättningar, resurser och kompetens. Inspirationsmaterial som väcker nyfikenhet, speciellt riktat till mindre kommuner och landsbygdskommuner, skulle kunna bidra till att politiker och tjänstepersoner tillsammans kan vitalisera arbetet och hitta tvärssektoriella samarbetsformer där olika kompetenser tas tillvara.

7.4.2 Översiktsplanen bör inte vara bindande

Sollefteå kommun delar utredningens bedömning att översiktsplanen inte bör göras bindande för efterföljande beslut. Ytterligare vägledning bör dock formis i Boverkets förslag till ÖP-modell då antagen översiktsplan i möjligaste mån bör följas i beslut som rör mark- och vattenanvändning. Genomförd planeringen kan i annat fall upplevas ha ett ringa värde liksom översiktsplanen i sin helhet.



8.1.2 En planeringsstrategi ger energi åt översiktsplaneringen

Kommunen instämmer i utredningens syn på att en planeringsstrategi kan vitalisera arbetet med översiktsplanering och upplevas mer framåtsyftande då kommunfullmäktige har att värdera det arbete som genomförts och ta ställning till kommunens fortsatta arbete med översiktsplanering.

Det är vidare viktigt att understryka att kommunerna själv behöver få ta ställning till vilket underlag som behövs för planeringsstrategin då olika kommuner troligtvis har divergerande förutsättningar och därigenom stora variationer av aktivitet inom översiktsplaneringen. Det behöver påtalas att små kommuner med svagt förändringstryck inte upplever samma behov av att återkommande förnya sin översiktsplan.

9.1.2 Boverkets förslag till ÖP-modell bör ligga till grund för utvecklade krav på det obligatoriska innehållet

Sollefteå kommun ser boverkets förslag på ÖP-modell som ett bra steg för att tydliggöra det obligatoriska innehållet i översiktsplanen. Eftersom den centrala frågan handlar om hur kommunernas mark- och vattenområden ska användas bör modellen också innehålla förslag och stöd till de kommuner som har begränsad aktivitet inom dessa områden. En utvecklingsstrategi kanske måste ha ett delvis annat fokus i kommuner där den pågående markanvändningen är mest aktuell under planperioden, där ett fåtal eller inga bostäder byggs och där verksamheterna initierar ett fåtal nya behov av mark- och vattenanvändning. Det hänger också samman med tanken om att vitalisera hela arbetet med översiktsplaneringen. För att få ett verkligt engagemang i arbetet måste också planen upplevas och kunna användas på ett sätt som känns värdefullt i den aktuella kommunen.

För landsbygdskommunen Sollefteå är begreppet "utvecklingsstrategi" svår att ta till sig då det används i många andra sammanhang samtidigt som en utvecklingsstrategi inom mark- och vattenanvändning svårigen låter sig appliceras på landsbygdskommunens framtid.

9.1.3 Syftet med översiktsplanen bör tydliggöras i PBL

Utredningens förslag om att syfte och innehåll bör förtydligas är viktigt och bra. Då översiktsplanen ska ange den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön och ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras, kan det finnas skäl att ge kommunerna utrymme att själva ta ställning till om planen ska fokusera på att använda, utveckla eller bevara nämnda områden.

9.1.4 Utgångspunkt i de allmänna intressena och 9.1.5 Grunddragen i avsedd användning av mark- och vattenområden

Sollefteå kommun samtycker till att redovisningskraven gällande de allmänna intressena bör nyanseras och sänkas. Den indelning som föreslås är övergripande och ändamålsenlig och möjliggör mer strategiska och långsiktiga ställningstaganden. För kommuner som behöver en mer detaljerad indelning möjliggörs också detta. Det är vidare insiktsfullt att utredningen påtalar att allt för höga krav på översiktsplanens innehåll riskerar att försämra förutsättningarna för en kontinuerlig översiktsplanering.



9.1.6 Förhållande som kan ha väsentlig betydelse för efterföljande beslut

Kommunen ser med fördel att det tydliggörs att det är förhållanden i form av natur- och kulturvärden, areella näringar, råvarutillgångar och samhällsviktiga funktioner samt miljö, hälsa och säkerhet som har väsentlig betydelse för vissa beslut som ska redovisas. Vägledning om vad som kan betraktas vara av väsentlig betydelse kommer att behövas för att förtydliga. Det bör dock vara kommunen själv som i hög grad ges möjlighet att avgöra vad som är av väsentlig betydelse.

9.1.9 Förhållandet till mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling

Sollefteå kommun välkomnar utredningens ställningstagande om att kravet på hur kommunen tagit hänsyn till relevanta, nationella mål, planer och program tas bort. Med ett tydligare krav på vad översiktsplanen som minst ska innehålla torde det också vara möjligt att i lagen precisera vilka mål kommunen behöver förhålla sig till i redovisningen av konsekvenser. Vad avser regionala mål och planer bör Länsstyrelsen ansvara för att avgöra vilka av alla mål och planer som har bäring på kommunernas översiktsplanarbete.

10.3 Staten kan göra mer för att underlätta arbetet med ingripandegrunderna

Förslag om att ta fram vägledning för hur ingripandegrunderna ska tillämpas ser Sollefteå kommun som en viktig åtgärd som tillsammans med tydliga och ändamålsenliga underlag skulle underlätta arbetet med översiktsplanen och efterföljande planer.

10.3.4 Strandskydd

Kommunen ser mycket positivt på att utredningen bedömer att möjligheten att peka ut områden för tätortsutveckling i strandnära lägen bör utredas. För en landsbygdskommun som Sollefteå är landsbygdsutveckling i strandnära lägen en viktig fråga men tätortsutveckling i strandnära lägen skulle tillföra ytterligare ett verktyg i arbetet med att utveckla möjligheter till attraktivt boende.

11.3 Länsstyrelsens ställningstaganden

Kommunen delar helt utredningens synpunkt om att länsstyrelsens granskningsyttrande endast ska avse ingripandegrunderna. På så sätt tydliggörs när kommunen i översiktsplanen uppnått lagstiftningens krav. Kommunen anser att denna fråga är av stor vikt för att kvalitetssäkra översiktsplanen. Ett granskningsyttrande som enbart innehåller de uppgifter lagstiftaren avsett gör yttrandet hanterligt och gör det enklare för kommunen att tolka vad staten genom länsstyrelsen faktiskt gör för ställningstaganden.

11.4.1 Statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet

Sollefteå kommun ser med fördel att begreppet sammanfattande redogörelse ersätts med ett underlag för kommunernas översiktplanering. Ett begreppsbyte kan tyckas oviktigt men kommunen anser att det anger en mer stödjande hållning för hur kommunen kan inkludera statliga och mellankommunala intressen i översiktsplanarbetet. Det är vidare en god idé att underlaget redovisas tredje året under mandatperioden då det ger kommunen tid och möjlighet att arbeta med underlaget.



11.5 Länsstyrelsens samordnade roll kräver erforderlig bemanning och kompetens

Sollefteå kommun har förståelse för att länsstyrelsens samordnade funktion behöver stärkas genom ökad kompetens och ser med fördel att länsstyrelserna har en hög, kvalitativ kompetens och kan ge råd, stöd och vägledning till kommuner som likt Sollefteå kommun inte lyckats rekrytera behövlig kompetens för arbetet med översiktsplanering vilket också påverkar kontinuiteten i arbetet.